

Aakkosellinen luettelo mikrobeista ja infektiosairauksista

Jos infektiota/ sairautta ei ole luettelossa, potilaan hoidossa käytetään pääsääntöisesti tavanomaisia varotoimia.

Infektio/ sairaus	Suositus (tavanomaisten varotoimien lisäksi)
A	
Absessi	Jos eritteet tahraavat ympäristöä, Kosketusvarotoimet. Muuten Tavanomaiset varotoimet.
Acinetobacter baumannii, Acin MDR	Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin Acin MDR-ohje.
Adenovirusinfektio	Ks. ohje respiratorista virusinfektiota sairastavan potilaan varotoimet
Apinarokko	Kts. M-rokko (ent. apinarokko)
A-streptokokki	Kts. Streptokokki, ryhmä A (Str. pyogenes)
C	
Candida auris	Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin C. auris-ohje. Konsultoi infektio lääkäriä.
Clostridioides difficile (ent. clostridium difficile)	Kosketusvarotoimet oireiden ajan ja 2 vrk oireiden loputtua, ks. tarkemmin Norovirus-Clostridioides difficile -ohje Henkilöstö : Ks. henkilöstön infektio-ohje
Covid-19	Koronavirusinfektio todettu tai epäily, ks. Covid-19-ohjeet.
Coxsackievirusinfektio	Ks. enterovirusinfektio.
CPE (karbapenemaasia tuottava enterobakteeri)	Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin CPE-ohje.
Creutzfeld-Jakobin tauti	Erityistoimet instrumenttien osalta, muuten Tavanomaiset varotoimet, Konsultoi infektio lääkäriä. Ks. tarkemmin CJD-ohje
Cytomegalovirusinfektio	Tavanomaiset varotoimet.
Cryptosporidium	Tavanomaiset varotoimet.

D

Difteria Ks. kurkkumätä.

E

Echovirusinfektio Ks. enterovirusinfektio.

EHEC

Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: kosketusvarotoimet
Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mielellään 1hh ja oma WC. Konsultoi infektiolääkärää. Ks. tarkemmin THL:n EHEC-ohje.

[Henkilöstö](#): Ks. henkilöstön infektio-ohje

Enterovirusinfektio

Lastenosastoilla: kosketusvarotoimet.
Muilla: Tavanomaiset varotoimet.

[Henkilöstö](#): Ks. henkilöstön infektio-ohje

ESBL E.coli

Jos inkontinentti, sekava, alle 7-vuotias tai kyseessä riskiosasto: Kosketusvarotoimet

Muilla: Tavanomaiset varotoimet.

Ks. tarkemmin ESBL-E.coli -ohje.

ESBL Klebsiella pneumoniae

Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin ESBL-Klebsiella_ohje.

Epiglottiitti

Pisaravarotoimet, ks. Haemophilus influenzae B.

G

Gastroenteriitti Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin Norovirus-Clostridioides difficile-ohje

Giardiaasi

Jos eritteet tahraavat ympäristöä: Kosketusvarotoimet

Muutoin: Tavanomaiset varotoimet.

H

Haavainfektio Jos eritteet tahraavat ympäristöä: Kosketusvarotoimet
Muutoin: Tavanomaiset varotoimet.

Haemophilus influenzae B

Pisaravarotoimet 24 h tehoavan mikrobilääkehoidon aloituksesta (meningiitti, pneumonia, epiglottiitti).

Hepatiitti A

Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet
Muilla: Tavanomaiset varotoimet, lisäksi 1hh ja oma WC. Konsultoi infektiolääkärää. Ks. tarkemmin THL:n hepatiitti A- ohje.

[Henkilöstö](#): Ks. henkilöstön infektio-ohje

Hepatiitti B ja C	Tavanomaiset varotoimet.
Hepatiitti E	Tavanomaiset varotoimet. Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje
Herpes simplex	Yleistynyt infektio oireiden ajan: Kosketusvarotoimet, Muutoin: Tavanomaiset varotoimet.
Herpes zoster	Ks. vyöruusu.
Hinkuyskä, pertussis	Pisaravarotoimet 5 vrk tehoavan mikrobilääkehoidon aloituksesta, ks. tarkemmin THL:n hinkuyskäohje. Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje
HIV	Tavanomaiset varotoimet.
I	
Ihoinfektio	Jos eritteet tahraavat ympäristöä: Kosketusvarotoimet Muuten: Tavanomaiset varotoimet.
Influenssa	Ks. ohje respiratorista virusinfektiota sairastavan potilaan varotoimet
Isorokko (variola)	Ilma- ja kosketusvarotoimet, Ks. HUS tartuntatautien isorokko-ohje
K	
Kampylobakteeri (Campylobacter)	Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC.
Keuhkokuume (pneumonia)	Tavanomaiset varotoimet.
Kihomadot	Tavanomaiset varotoimet.
Klamydiakeuhkokuume (Chlamydia pneumoniae)	Tavanomaiset varotoimet.
Kolera	Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC.
Koronavirus	Ks. Covid-19 ohjeet.
Kuppa (syfilis, lues)	Tavanomaiset varotoimet.
Kurkkumätä (difteria)	Nielumuoto: Pisaravarotoimet, kunnes vähintään 24 h kuluttua mikrobilääkehoidon loppumisesta 24 h välein otetut

2 viljelyä ovat negatiiviset, ks. HUS Tartuntatautien kurkkumätäohje .

Ihomuoto: Kosketusvarotoimet, kunnes vähintään 24 h kuluttua mikrobilääkehoidon loppumisesta 24 h välein otetut näytteet ovat negatiiviset. Ks. tarkemmin HUS Tartuntatautien kurkkumätäohje

L

Lapsihalvaus (poliomyeliitti)

Pisaravarotoimet, ks. tarkemmin HUS tartuntatautien polio-ohjeet

Lavantauti

Ks. Salmonella typhi

Legionella pneumophila

Tavanomaiset varotoimet, konsultoi legionellatapauksista infektio lääkäriä

Lude

Tavanomaiset varotoimet, ks. tarkemmin ludeohje.

Listeria (*Listeria monocytogenes*)

Tavanomaiset varotoimet. Konsultoi infektio lääkäriä. Tarkemmin ks. THL:n listeriaohje

M

M-rokko (ent. apinarokko)

Kosketus-, pisara- ja ilmavarotoimet. Ks. tarkemmin M-rokon (ent. apinarokko) erikoissairaanhoidon ohje. Konsultoi apinarokkoepäilyssä infektio lääkäriä.

Malaria

Tavanomaiset varotoimet.

MDRs (moniresistentti gram-negatiivinen sauvabakteeri)

Kosketusvarotoimet

Meningiitti

Hoidetaan aluksi pisaravarotoimien mukaan. Kun taudinaiheuttaja on selvillä, potilas, jolla on meningokokin tai *Haemophilus influenzae b:n* (Hib) aiheuttama meningiitti, hoidetaan Pisaravarotoimet_24 h tehoavan mikrobilääkehoidon aloituksesta. Konsultoi infektio lääkäriä.
Muut aiheuttajat: Tavanomaiset varotoimet.

Meningokokki

Pisaravarotoimet_24 h tehoavan mikrobilääkehoidon aloituksesta, kun meningokokki on eristetty normaalista steriilistä paikasta (esim. likvor ja veri). Konsultoi infektio lääkäriä. Ks. tarkemmin HUS tartuntatautien meningokokki-ohjeet

MRSA	Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin MRSA-ohje.
Mykoplasma pneumoniae	Tavanomaiset varotoimet.
Märkärupi (Impetigo)	Lastenosastoilla: Kosketusvarotoimet Muuten: Tavanomaiset varotoimet.
N	
Neutropenia	Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC.
Norovirus	Kosketusvarotoimet oireiden ajan ja 2 vrk oireiden loputtua, ks. tarkemmin Norovirus-Clostridioides difficile -ohje
P	
Painehaava	Jos runsaasti erittävä haava: Kosketusvarotoimet Muuten: Tavanomaiset varotoimet.
Palovammat	Jos runsaasti erittävä: Kosketusvarotoimet Muuten: Tavanomaiset varotoimet.
Parvorokko (parvovirus B 19)	Immuunipuutteisilla koko hoitajakson ajan: Pisaravarotoimet Muuten: Tavanomaiset varotoimet. Henkilöstö : Ks. henkilöstön infektio-ohje
Pemfigus neonatorum	Kosketusvarotoimet.
Pernarutto (Bacillus anthracis)	Ks. HUS tartuntatautien pernarutto-ohjeet.
Pikkulavantauti	Ks. Salmonella paratyphi
Pneumocystis jirovecii	Tavanomaiset varotoimet.
Pseudomonas aeruginosa	Jos hälytysjärjestelmätieto ”PseudMDR” tai erittävä haava: Kosketusvarotoimet. Muuten: Tavanomaiset varotoimet.
R	
Rabies	Ks. Vesikauhu
Respiratorinen virusinfektio	Ks. ohje respiratorista virusinfektiota sairastavan potilaan varotoimet

Respiratory syncytial virus (RSV)	Ks. ohje respiratorista virusinfektiota sairastavan potilaan varotoimet
Ripuli, akuutti, infektiöosi	Ks. tarkemmin Norovirus-Clostridioides difficile-ohje
Rutto (Yersinia pestis)	Ks. HUS tartuntatautien Rutto-ohje
S	
Salmonellainfektiot	Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC. ks. Tarkemmin ks. THL:n salmonellaohje. Salmonella typhi ks. kohta Salmonella typhi (lavantauti), Salmonella paratyphi ks. kohta Salmonella paratyphi (pikkulavantauti) Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje
Salmonella paratyphi (pikkulavantauti)	Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC. Tarkemmin ks. THL:n lavantauti- ja pikkulavantautiohje
Salmonella typhi (lavantauti)	Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC. Tarkemmin ks. THL:n lavantauti- ja pikkulavantautiohje
Shigella	Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje
Silmän sidekalvon tulehdus (Konjunktiviitti)	Tavanomaiset varotoimet
Sikotauti (parotiitti)	Pisaravarotoimet 9vrk sylkirauhasturvotuksen alusta. Tarkemmin ks. HUS tartuntatautien sikotautiohjeet Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje
Staphylococcus aureus -märkärupi	Tavanomaiset varotoimet. Kosketusvarotoimet lastenosastoilla.
Streptokokki, ryhmä A (Str. pyogenes)	
<ul style="list-style-type: none"> • Teho-osastolla hoidettava palovamma tai iho-infektio 	Kosketus- ja pisaravarotoimet 24h ajan tehoavan hoidon alusta
<ul style="list-style-type: none"> • Muu runsaasti erittävä iho- tai pehmytkudosinfektio 	Kosketus- ja pisaravarotoimet 24h ajan tehoavan hoidon alusta:

<ul style="list-style-type: none"> • Tonsilliitti tai tulirokko lapsella • Muut A-streptokokki-infektiot 	<p>Pisaravarotoimet 24h ajan tehoavan hoidon alusta</p> <p>Tavanomaiset varotoimet</p> <p>Ks. myös HUS tartuntatautien A-streptokokkiohjeet Henkilöstö: Ks. henkilöstön infektio-ohje</p>
Strongyloides	Kosketusvarotoimet, konsultoi infektiolääkärää.
Syyhy (scabies)	Kosketusvarotoimet 24 h ensimmäisen hoitokerran päättymisestä, ks. tarkemmin Syyhy-ohje. Henkilöstö : Ks. henkilöstön infektio-ohje
T	
Tuberkuloosi	Henkilöstö : Ks. henkilöstön infektio-ohje
-tartuntavaarallinen hengitysteiden tuberkuloosi	Ilmavarotoimet, ks. tarkemmin Tuberkuloosi-ohje; konsultoi keuhko- tai infektiolääkärää
-muu kuin hengitysteiden tuberkuloosi	Ilma- ja kosketusvarotoimet aerosolia tuottavien hoitojen yhteydessä, muuten yleensä Tavanomaiset varotoimet. Ks. tarkemmin Tuberkuloosi-ohje,; konsultoi keuhko- tai infektiolääkärää
Tuhkarokko (morbilli)	Ilma- ja kosketusvarotoimet, kunnes kulunut 4 vrk ihottuman puhkeamisesta. Konsultoi infektiolääkärää. Ks. tarkemmin HUS tartuntatautien tuhkarokko-ohjeet Henkilöstö : Ks. henkilöstön infektio-ohje
Tulirokko (scarlatina)	Ks. Streptokokki, ryhmä A
Täit (pedikuloosi)	Tavanomaiset varotoimet, ks. tarkemmin Täit. Henkilöstö : Ks. henkilöstön infektio-ohje
V	
Verenvuotokuumeet	Ks. HUS tartuntatautien Ebola, verenvuotokuumeet -ohjeet
Vesikauhu (rabies)	Ks. HUS tartuntatautien rabies-ohjeet
Vesirokko (varicella)	Ilma- ja kosketusvarotoimet kunnes rakkulat ovat kuivuneet. Henkilöstö : Ks. henkilöstön infektio-ohje
Vesirokkopneumoniitti	Ilma- ja kosketusvarotoimet koko hoitajakson ajan.

Vihurirokko (rubella)	Pisaravarotoimet 7 vrk ihottuman alusta. Henkilöstö : Ks. henkilöstön infektio-ohje
VRE	Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin VRE
Vyöruusu (Herpes zoster)	Paikallinen immuunipuutteisilla: Ilma- ja kosketusvarotoimet kunnes rakkulat kuivuneet. Paikallinen muilla potilailla: tavanomaiset varotoimet, jos vyöruusualue peitettyä. Jos ei voida peittää (esim. kasvoissa), kosketusvarotoimet. Yleistynyt: Ilma- ja kosketusvarotoimet kunnes rakkulat kuivuneet. Henkilöstö : Ks. henkilöstön infektio-ohje
Y Yersinia	Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC.